

4. MODULIS. SPĒLE: ES MŪSU IKDIENĀ

JAUTĀJUMS SKOLĒNIEM

JAUTĀJUMS SKOLĒNIEM	ATBILDE	SKAIDROJUMS
1. Kurā politikas līmenī lemj par ātruma ierobežojumu uz ātrgaitas ceļiem?	Citā līmenī	Satiksmes noteikumi ES dalībvalstīs atšķiras, piem., Īrijā, Maltā un Kiprā iedzīvotāji vada transportlīdzekļus pa ceļa kreiso pusi. Jāpiebilst, ka Eiropas līmenī satiksmes kodeksi tomēr tiek saskaņoti, un Eiropas transportlīdzekļa vadītāja apliecība ir derīga visā ES.
2. Kurā politikas līmenī klēpjdatora iegādes gadījumā nosaka vismaz divu gadu garantiju?	ES līmenī	Patērētāju aizsardzība: saskaņā ar ES tiesību aktiem ražotājiem ir jāparedz vismaz divu gadu garantijas periods dažādām elektroierīcēm, piemēram, mobilajiem tālruņiem, printeriem, datoriem, putekļsūcējiem, kafijas automātiem u. tml.
3. Kurā politikas līmenī lemj par atkritumu izvešanu?	Citā līmenī	Par atkritumu izvešanu lemj galvenokārt vietējā līmenī. Tas ir prātīgi — ja ES būtu atbildīga par atkritumu izvešanu, būtu haoss, jo ES nav zināmas katras pilsētas konkrētās vajadzības.
4. Kurā politikas līmenī lemj par to, kādu informāciju norādīt uz dzirkstoša dzēriena bundžiņas — sastāvu, kalorijas, ražotāja kontaktinformāciju vai citu informāciju?	ES līmenī	Patērētāju aizsardzība: ES vēlas, lai cilvēkiem būtu pareiza un pilnīga informācija par to, ko viņi patērē. Tāpēc pārtikas produktu un kosmētikas līdzekļu marķējumā ir jābūt konkrētai informācijai, piemēram, sastāvdaļu norādēm un ražotāja nosaukumam.
5. Kurā politikas līmenī regulē	ES līmenī	Vienotais tirgus un patērētāju aizsardzība: ES nosaka drošības standartus Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ) tirgotām precēm.
6. Kurā politikas līmenī lemj par to, kas jums būtu jāiemācās katrā mācību gadā?	Citā līmenī	ES nenosaka to, kā tiek organizēta izglītības sistēma un kāds ir tās saturs. Tāpēc sasniedzamie mācību mērķi ES dalībvalstīs (un dažkārt reģionos) ir atšķirīgi.
7. Kurā politikas līmenī lemj par militāro spēku nosūtīšanu uz konflikta zonām pasaulē?	Citā līmenī	Eiropas Savienībai nav armijas. Ārlietu un aizsardzības politika ir valstu kompetencē. Taču dalībvalstis cenšas koordinēt misijas Eiropas līmenī, līdzīgi kā NATO.
8. Kurā politikas līmenī nosaka to, ka pilna laika darbiniekiem gadā tiek piešķirtas vismaz 20 brīvdienas?	ES līmenī	1993. gadā ieviestā ES Darba laika direktīva dod strādājošajiem tiesības uz vismaz četras nedēļas ilgu apmaksātu ikgadējo atvaļinājumu. Gan dalībvalstis, gan tautsaimniecības nozares var dienu skaitu palielināt, taču atvaļinājums nedrīkst būt īsāks par 20 dienām.
9. Kurā politikas līmenī nosaka transportlīdzekļu vadītāju apmācības noteikumus un to, kas ir nepieciešams, lai nokārtotu transportlīdzekļu vadīšanas pārbaudi?	Citā līmenī	Lai gan ES nenosaka šos noteikumus, transportlīdzekļa vadītāja apliecība tūlīt pēc izsniegšanas ir derīga visā ES, un tai ir ES standarta formāts.
10. Kurā politikas līmenī tika nolemts no 2021. gada aizliegt vienreiz lietojamus plastmasas izstrādājumus, piemēram, dzērienu salmiņus un vienreiz lietojamus plastmasas galda piederumus?	ES līmenī	ES ir pieņēmusi jaunus noteikumus, kas aizliedz vienreiz lietojamus plastmasas izstrādājumus, piemēram, traukus, galda piederumus, dzērienu salmiņus un vates kociņus. Aizliegums būs spēkā no 2021. gada.

11.	Kurā politikas līmenī ir noteikts mērķis, kādam jābūt no atjaunojamiem enerģijas avotiem, piemēram, saules un vēja enerģijas, iegūtas enerģijas minimālajam daudzumam?	ES līmenī	Lai veicinātu pāreju no fosilā kurināmā uz tīrāku enerģiju un izpildītu Parīzes nolīgumu, ES saistošs mērķis ir līdz 2030. gadam panākt, ka tās energoresursu struktūrā vismaz 32 % enerģijas tiek iegūti no atjaunojamiem energoresursiem. Katrai dalībvalstij atkarībā no situācijas ir noteikts savs procentuālais mērķis.
12.	Kurā politikas līmenī lemj par ēku būvatļaujām?	Citā līmenī	Privātmāju būvēšanas atļaujas izsniedz galvenokārt vietējās iestādes.
13.	Kurā politikas līmenī cilvēki maksā nodokļus?	Citā līmenī	ES neiekasē nodokļus no iedzīvotājiem tieši. Katra dalībvalsts maksā Eiropas Savienībai noteiktu summu gadā, un tā veido iemaksu Eiropas budžetā.
14.	Kurā politikas līmenī lemj par svētku dienām — par šo dienu datumiem un skaitu?	Citā līmenī	Parasti šādus lēmumus pieņem valstis.
15.	Kurā politikas līmenī nosaka piesārņojošo daļiņu daudzumu, kas drīkst būt gaisā?	ES līmenī	ES nosaka daudzus vides aizsardzības aspektus — piem., ūdens kvalitāti upēs, ezeros un jūrās.
16.	Kurā līmenī iedzīvotājiem jāreģistrē laulība?	Citā līmenī	Par iedzīvotāju un viņu civilā statusa reģistrāciju ir atbildīgas galvenokārt vietējās iestādes.

